

Πλάτωνος ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ενότητα 8^η (514a – 515c)

Η αλληγορία του σπηλαίου, οι δεσμώτες

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΗΝ «ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ»

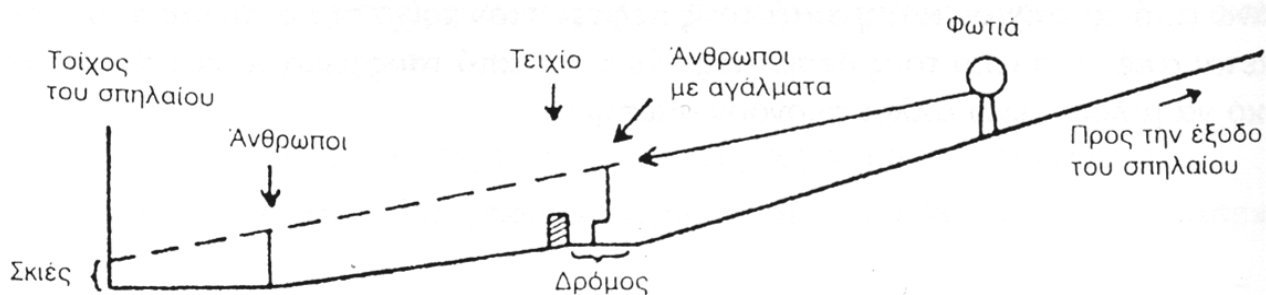
Ο αλληγορικός μύθος του σπηλαίου εκτείνεται από το 514 α έως το 517c της πλατωνικής *Πολιτείας* και παισιώνει την αναλυτική παρουσίαση των φιλοσόφων – βασιλέων οι οποίοι κρίνονται ως οι πλέον ενδεδειγμένοι άρχοντες για τη διακυβέρνηση της πόλης – κράτους. Το ζητούμενο της φιλοσοφικής αναζήτησης / συζήτησης είναι ναδειχθεί ότι μόνο ο σωστά πεπαιδευμένος, ο φιλόσοφος, είναι σε θέση να κυβερνήσει την πόλη με σύνεση αποβλέποντας στην ευδαιμονία όλων. Ποιος όμως μπορεί να γίνει φιλόσοφος – βασιλιάς; Αυτός που διαθέτει «τη βέλτιστη φύση» και δέχεται την άριστη παιδεία, απαντά ο Σωκράτης. Ακριβώς, η αλληγορία του σπηλαίου αναφέρεται **στην επίδραση που ασκεί η Παιδεία στην ανθρώπινη φύση και ειδικότερα στη διαμόρφωση του φιλοσόφου – άρχοντα και κατ' επέκταση στην ποιότητα της πολιτικής κοινωνίας**. Ειδικότερα μπορούμε να σχηματοποιήσουμε την «αλληγορία του σπηλαίου» σε πέντε φάσεις ως εξής:

Οι φάσεις του αλληγορικού μύθου του σπηλαίου	→	Οι βαθμίδες γνώσης του ανθρώπου
A. 514a – 515c: Η εικόνα των αλυσοδομένων στο βάθος της σπηλιάς. Οι σκιές.	→	Δοξασία: το δεδομένο της αίσθησης και η απατηλότητά του.
B. 515c–e: Απελευθέρωση του αλυσοδομένου από τα δεσμά, ανοδική πορεία και θέαση της εντός σπηλιάς πραγματικότητας στη λάμψη της τεχνητής φωτιάς. Η Άνοδος του αλυσοδομένου.	→	Πίστις: Το υποκείμενο εμπιστεύεται την αίσθηση.
Γ. 515e – 515b: Έξοδος από τη σπηλιά και θέαση της εκτός σπηλιάς πραγματικότητας στο φως του Ήλιου.	→	Διάνοια: Δυνατότητα λογικών διεργασιών με τη βοήθεια της εποπτείας.

Δ. 516b – d: Θέαση του ίδιου του Φωτός / Ήλιου.	→	Νόησις: Η διαλεκτική επιτρέπει την κατανόηση του κόσμου στηριζόμενη στον καθαρό λόγο.
Ε. 516d – 517c: Ο άνθρωπος του φωτός και της σκιάς. Η Κάθοδος του «φωτισμένου» στη σπηλιά.	→	Γνώση και Πράξη: Η αναγκαιότητα της σύζευξής τους για την πολιτική κοινωνία.

Η αλληγορία του σπηλαίου αποδίδει παραστατικά

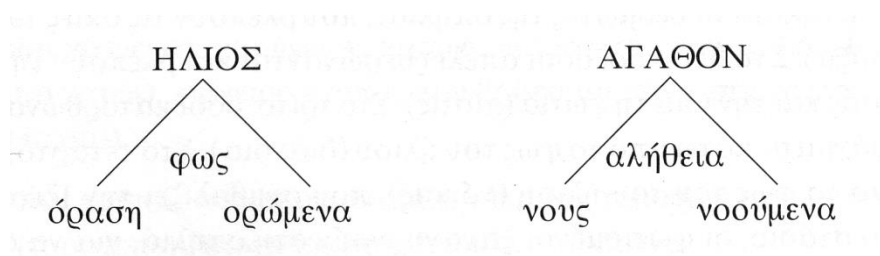
- την επίδραση που ασκεί η παιδεία στην ανθρώπινη φύση,
- την υποχρέωση που έχει ο ορθώς πεπαιδευμένος, δηλαδή ο φιλόσοφος, να φωτίσει τους συνανθρώπους του,
- την αντίθεση ανάμεσα στον κόσμο που συλλαμβάνουμε με τις αισθήσεις μας και στον κόσμο της νόησης, τον κόσμο των Ιδεών.

Η αλληγορία του Σπηλαίου: σχέδιο K. Vretska.

Τόπος αισθητός

Τόπος νοητός

ΚΕΙΜΕΝΟ

Σωκράτης: Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον,
ἀπείκασον τὴν ἡμετέραν φύσιν
παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας
τοιούτῳ πάθει.

Ἴδὲ γὰρ ἀνθρώπους
οἷον ἐν καταγείῳ οἰκῇσιν
σπηλαιῶδαι,
ἐχούσῃ τὴν εἴσοδον
ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς
μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον,

ὄντας ἐν ταύτῃ
ἐκ παίδων
ἐν δεσμοῖς
καὶ τὰ σιέλη καὶ τοὺς αὐχένους,
ὥστε μένειν τε αὐτοὺς **[ἀκίνητους]**
εἷς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὁρᾶν,
ἀδυνάτους δὲ **[ὄντας]** περιάγειν
τὰς κεφαλὰς κύκλῳ
ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ,
[ἰδέ] δὲ **φῶς** πυρὸς
καόμενον αὐτοῖς
ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν,
ὀπισθεν αὐτῶν
[ἰδέ] μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν
δεσμωτῶν
ἐπάνω **[οὔσαν]** ὁδόν,
παρ' ἣν ἰδὲ τειχίον παρῳκοδομημένον,

ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν
ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα,
ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύουσιν.

Γλαύκων: Ὅρῳ, ἔφη.

Σωκράτης: Ὅρα τοίνυν
παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σωκράτης: Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν, εἶπα,
παράστησε τὴ δική μας φύση μας
ὡς πρὸς τὴν παιδεία καὶ τὴν ἀπαιδευσία
με μιὰ τέτοια εἰκόνα.
Φαντάσου, **δηλαδή**, ἀνθρώπους,
για παράδειγμα, μέσα σε υπόγεια κατοικία
ὅμοια με σπηλιά,
που ἔχει τὴν εἴσοδό της
ανοιχτὴ πρὸς τὸ φῶς (τοῦ ἡλίου)
μακριὰ σε σχέση με τὸν κύριο χῶρο της
σπηλιάς:(μακριὰ ἀπὸ κάθε σημεῖο της
σπηλιάς)
να βρίσκονται μέσα σ' αὐτὴν
ἀπὸ τὴν παιδικὴ ηλικία
δεμένοι με δεσμά
καὶ στὰ πόδια καὶ στὸν αὐχένα,
ὥστε καὶ να μένουν αὐτοὶ ἀκίνητοι
καὶ να βλέπουν μόνον μπροστὰ τους,
καὶ να μὴν μποροῦν να στρέψουν
τὰ κεφάλια τους κυκλικά
ἐξαιτίας τῶν δεσμῶν,
[φαντάσου] ἐπίσης μιὰ λάμψη ἀπὸ φωτιά
να καίει γι' αὐτοὺς
ἀπὸ ψηλά καὶ ἀπὸ μακριὰ
καὶ ἀπὸ πίσω τους,
καὶ ανάμεσα στὴ φωτιά καὶ τοὺς δεσμώτες
[φαντάσου]
να περὶνὰ ψηλά ἑνὸς δρόμου,
παράλληλα στὸν ὁποῖο φαντάσου να ἔχει
χτιστεῖ ἑνὸς μικρὸς τοῖχος,
ὅπως ακριβῶς ἔχουν τοποθετηθεῖ ἀπὸ
τοὺς ταχυδακτυλουργοὺς μπροστὰ ἀπὸ
αὐτοὺς (τοὺς ἰδίους) τὰ παραπετάσματα,
πάνω στὰ ὁποῖα δείχνουν τὰ τεχνάσματά
τους.

Γλαύκων: (Τὰ) φαντάζομαι, εἶπε.

Σωκράτης: Φαντάσου, λοιπὸν, κατὰ
μῆκος αὐτοῦ τοῦ μικροῦ τοίχου

ἀνθρώπους φέροντας
σκιεὺν τε παντοδαπὰ
ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου
καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα ζῶα
λίθινά τε καὶ ξύλινα
καὶ παντοῖα εἰργασμένα,

οἶον εἰκὸς[ἐστὶ]
τοὺς μὲν τῶν παραφερόντων
φθεγγομένους, τοὺς δὲ σιγῶντας.

Γλαύκων: Ἄτοπον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα καὶ
δεσμώτας ἀτόπους.

Σωκράτης: Ὅμοιους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ·
πρῶτον μὲν γὰρ οἶει τοὺς τοιούτους
ἂν ἑωρακέναι τι
ἄλλο ἑαυτῶν τε καὶ ἀλλήλων

πλὴν τὰς σκιὰς τὰς προσπιπτούσας
ὑπὸ τοῦ πυρὸς
εἰς τὸ καταντικρὺ αὐτῶν τοῦ σπηλαίου;

Γλαύκων: Πῶς γάρ, ἔφη,
εἰ ἠναγκασμένοι εἶεν
ἔχειν ἀκίνητους τὰς κεφαλὰς γε διὰ βίου;

Σωκράτης:
Τί δὲ τῶν παραφερομένων;

οὐ ταῦτόν τοῦτο;

Γλαύκων: Τί μήν;

Σωκράτης: Εἰ οὖν οἶοί τ' εἶεν
διαλέγεσθαι πρὸς ἀλλήλους,
οὐκ ἡγῆ αὐτοὺς νομίζειν ἂν
ταῦτα τὰ ὄντα
ἄπερ ὁρῶεν;

ἀνθρώπους να μεταφέρουν
κάθε εἶδους ἀντικείμενα,
που ξεπερνούν το ὕψος του μικροῦ τοίχου,
καὶ ἀνδριάντες καὶ ἄλλα ὁμοιώματα,
κατασκευασμένα καὶ ἀπὸ πέτρα καὶ ἀπὸ ξύλο
καὶ ἀπὸ κάθε εἶδους υλικά·

ὅπως εἶναι φυσικό, (φαντάσου)
ἄλλοι ἀπὸ αὐτοὺς που περνούν
φορτωμένοι να μιλούν καὶ ἄλλοι να
σιωπούν.

Γλαύκων: Ἀλλόκοτη εἰκόνα περιγράφεις,
εἶπε, καὶ ἀλλόκοτους δεσμώτες.

Σωκράτης: Ὅμοιους με μας, εἶπα ἐγώ·
γιατί, ἀρχικά, νομίζεις ὅτι αὐτοὶ οἱ
δεσμώτες θα μπορούσαν να ἔχουν δεῖ κάτι
ἄλλο καὶ ἀπὸ τοὺς εαυτοὺς τοὺς καὶ ἀπὸ
τοὺς ἄλλους

εκτὸς ἀπὸ τις σκιές που πέφτουν ἀπὸ τὴ
φωτιὰ στο ἀπέναντί τοὺς μέρος τῆς
σπηλιάς;

Γλαύκων: Πῶς δηλαδή, εἶπε,
αφοῦ εἶναι ἀναγκασμένοι να ἔχουν τὰ
κεφάλια ἀκίνητα σε ὅλη τοὺς τὴ ζωή;

Σωκράτης:

Καὶ με τὰ πράγματα που μεταφέρονται τι
γίνεται;

Δε γίνεται αὐτὸ το ἴδιο;

Γλαύκων: Τι ἄλλο βέβαια;

Σωκράτης: Ἀν λοιπὸν μπορούσαν
να συνομιλοῦν μεταξύ τοὺς,
δε νομίζεις ὅτι θα πίστευαν
ὅτι αὐτὰ εἶναι τὰ πράγματα
τὰ ὁποῖα βλέπουν;

Γλαύκων: Ἀνάγκη. Σωκράτης: Τί δ' εἰ καὶ τὸ δεσμωτήριον ἔχοι ἡχὼ ἐκ τοῦ καταντικρὺ; ὅποτε τις τῶν παριόντων φθέγγαιτο, οἷε αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἄν ἄλλο τι τὸ φθεγγόμενον ἢ τὴν παριοῦσαν σκιάν; Γλαύκων: Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφη. Σωκράτης: Παντάπασι δὴ, ἦν δ' ἐγώ, οἱ τοιοῦτοι οὐκ ἄν νομίζοιεν ἄλλο τι τὸ ἀληθές ἢ τὰς τῶν σκευαστῶν σκιάς. Γλαύκων: Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη.	Γλαύκων: Αναγκαστικά. Σωκράτης: Και τι ἂν ἡ φυλακὴ εἶχε ἡχὼ ἀπὸ τὴν ἀπέναντι πλευρᾶ; Κάθε φορά που κάποιος ἀπὸ τοὺς περαστικούς μιλοῦσε, νομίζεις ὅτι θα πίστευαν αὐτοὶ ὅτι εἶναι κάτι ἄλλο αὐτὸ που μιλάει ἢ ἡ σκιά που περνάει; Γλαύκων: Μα τὸν Δία, ὄχι βέβαια, εἶπε. Σωκράτης: Ἀσφαλῶς λοιπὸν, εἶπα ἐγώ, τέτοιοι ἄνθρωποι δε θα θεωροῦσαν τίποτε ἄλλο ἀληθινὸ παρὰ τις σκιὲς τῶν κατασκευασμάτων. Γλαύκων: Ἀδήριτη ἀνάγκη, εἶπε.
---	--

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

(Ἐκτός ἀπὸ τὸ λεξιλόγιο τοῦ σχολικοῦ βιβλίου στὶς σελίδες 114 - 115)

Πάθει = κατὰσταση, εἰκόνα

φύσιν = ἀνθρώπινη φύση

• ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΟΜΟΡΡΙΖΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

εἶπον<**ἔ-επ-ον**<**ἔ-Feπ-ον**. Τὸ ρῆμα **λέγω** ἔχει καὶ τὰ ἐξῆς θέματα: **λεγ-**, καὶ **Feρ – πχ:** **Feρ –** καὶ με μετάθεση **Frε- >Fe – Frε – κα >Fe-Fρη-κα >εἶρηκα**. π.χ: **Frε-θῆσομαι** με τροπὴ τοῦ **-F-** σε δασεία καὶ ἐνταση τοῦ **-ε-** σε **-η-** **>ρήθήσομαι**.π.χ: **ἐ – Frέ –θην** με ἀφομοίωση τοῦ **-F-** σε **ρ >ἐρρέθην** καὶ με ἐνταση τοῦ **-ε-** σε **-η-** **ἐρρήθην**: ἀδολέσχης, ἀναντίλεκτος, ἀντιρρησίας, ἀπόρρητος, γεωλόγος, ἔπος, λεκτικός, λέξη, λεξικό, λέσχη, λῆμμα, λογάς, λογικός, λόγος, λογύδριον, ὀρθοεπής, ρῆμα, ρῆση, ρήτορας, ρητός, ρήτρα, φιλόλογος.

ἀπείκασον<**ἀπεικάζω, εἰκός** (ρίζα **Fiκ-** με πρόθεμα **ε-** **>ἐFiκ- >εἰκ-** + κατὰ σε **–άζω** ὀδοντικόληκτα με χαρακτηριστὴρα **δ-** καὶ πρόσφυμα **j- >εἰκάδ– j- ω>εἰκάζω**): ἀπεικόνιση, εἰκασία, εἰκαστικός, εἰκόνα, εἰκονίδιο, εἰκονικός, εἰκόνισμα, εἰκονιστικός, εἰκονογράφημα, εἰκονογραφία, εἰκονογραφικός, εἰκονογράφος, εἰκονοκλασία,

εικονοκλάστης, εικονολάτρης, εικονολατρία, εικονολήπτης, εικονοσκόπιο, εικονοστάσι, εικονοτυπία, εικότως, επιεικής.

πάθει < πάσχω: αντιπάθεια, απάθεια, εμπάθης, ηδυπάθεια, πάθημα, πάθηση, παθητικός, παθογένεια, πάθος, πένθος, συμπάθεια.

ιδέ<έ - Φιδ - ον. (Το ρήμα **ὀρῶ** έχει και τα εξής θέματα: **Φορά->ὀρά-π.χ: Φορά-ω** και με δάσυνση του -F- >ὀράωFe-Fόρα-ια με δάσυνση του α' F και αποβολή του β' >έ-όρα-ια και με έκταση>έώραια. **ὀπ-** π.χ: ὀπ-σομαι>ὄφομαι): ανύποπτος, αόρατος, είδος, ειδύλλιο, είδωλο, επόπτης, ιδέα, ιδεοληψία, ιάτοπτρο, ιάτοψη, μάτι, οπή, οπτικός, ὄραμα, οραματιστής, ὄραση, ορατός, οφθαλμός, παντεπόπτης, πρόσοψη, ὑποπτος.

καταγείω<κατὰ + γῆ: απόγειο, απογείωση, γαιάνθρακας, γαιοκτήμονας, γεωγραφία, γεωμετρία, γεώτρηση, γεωτρύπανο, γηγενής, γήινος, γήλοφος, γήπεδο, ισόγειος, προσγείωση, υπέργειος, υπόγειος.

οικήσει<οϊκέω - ὤ<οἶκος: ιδιοκατοίκηση, κατοικία, οικείος, οίκημα, οικία, οικισμός, οικογένεια, οικονομία, οίκος, οικόσιτος, οικότροφος, οικουμένη, πολυκατοικία, συγκατοίκηση.

ἀναπεπταμένην<ἀνὰ + πετάννυμι<πετασ + πρόσφυμα-νυ-+ κατάληξη-μι. Μεαφομοίωση του -σ- σε -ν- >πετάννυμι: καταπέτασμα, παραπέτασμα, πέταγμα, πέταλο, πεταλούδα, πέτασος, πεταχτός, πετεινός, πτερό, πτέρυγα, πτήση, πτητικός, υψιπέτης.

έχουση<έχω (θ. σεχ- και με συγκοπή σχ-. Από ίδιο θέμα με την προσθήκη του προσφύματος -ε-, εκτεινόμενου σε -η- μετά από κατάληξη που αρχίζει με σύμφωνο, σχηματίζεται ο θεματικός τύπος: σχή-. π.χ: έ-σχη-ια. Ο μέλλοντας δασύνεται, γιατί το αρχικό -σ- του θέματος τρέπεται σε δασεία, ήτοι: σεχ-σω>έχ-σω>έξω): ανακωχή, ανοχή, αντοχή, άσχετος, ενοχή, έξη, εξής, ευεξία, καθεξής, κατοχικός, καχεκτικός, κληρούχος, μέτοχος, πάροχος, πολιούχος, ραβδούχος, σχεδόν, σχέση, σχετικός, σχήμα, σχολείο.

ὄντας<είμι (ρίζα εσ- + κατάληξη-μι με αφομοίωση του -σ- σε -μ- >έμ-μί, με απλοποίηση των δύο μ κα ιαντέκταση>είμι): απουσία, εξουσία, εσθλός, ετυμολογία, έτυμον, όντως, ουσία, ουσιαστικός, ουσιώδης, παρόν, παρουσία, παρουσιαστικό.

μένειν< μένω (θ. μεν- και με μετάπτωση μον-. Ο μέλλοντας σχηματίζεται με: το πρόσφυμα -ε- >μενε-+ κατάληξη -σω>μενέ-ω >μενῶ. Ο αόριστος έμεινα σχηματίζεται με τη συλλαβική αύξηση έ- και: το θέμα μεν- + -σα-το -σ-

αφομοιώνεται σε -ν->ἔ-μεν-να·τα δύο -ν- απλοποιούνται σε ένα και αντεκτείνεται το -ε- σε -ει-.)· ανυπόμονος, διαμονή, διαμονητήριο, ἔμμονος, επίμονος, μονή, μόνιμος, μόνος, υπομονή.

περιάγειν<περὶ + ἄγω· αγωγή, αγωγός, αγώνας, άγημα, άξονας, απαγωγή, συναγωγή, διαγωγή, εισαγωγέας, αρχηγός, στρατηγός, λοχαγός, ξεναγός, αγέλη, αγωγή, αγωγιάτης, αγωγήμος, ακτίνα, άμαξα, ανάγωγος, άξιος, εισακτέος, επαγωγός, επείσαιτος, ευαγής, καταγωγή, παιδαγωγός, παρείσαιτος, παρθεναγωγείο, πλοηγός, συναξάρι, σύναξη, υδραγωγείο.

καόμενον<κάω (ρίζα: καF-ω, με αποβολή του -F-· επίσης με επένθεση του -j- και αποβολή του F-.)>· καF-j-ω > καίω· διακαής, έγκαιμα, καύμα, καύση, καυστήρας, καυστικός, καύσωνας, καυτός, καύτρα, καψάλισμα, παλουκοκαύτης, πυρίκαυστος.

παρωκοδομημένον<παρὰ + οἰκοδόμος<οἶκος + δέμω· ανοικοδόμηση, ανοικοδόμητος, δομή, δόμηση, δομικός, οικοδόμημα, οικοδόμηση, οικοδομικός, οικοδόμος, πολεοδομία, πολεοδομικός, πολεοδόμος.

πρόκειται <πρόκειμαι (θ. κεῖ- και με μετάπτωση κοι-·)· αντικειμενικός, διακειμενικός, κατάκοιτος, κείμενο, κειμήλιο, κοίτη, κοιτίδα, κοιτώνας, προκείμενο, υποκειμενικός.

δεικνύασιν<δείκνυμι· αναπόδεικτος, αποδεικτικός, απόδειξη, δείγμα, δειγματοληψία, δειγματολόγιο, δείκτης, δεικτικός, ενδεικτικός, ένδειξη, επιδεικτικός, επίδειξη, παράδειγμα, παραδειγματικός, παραδειγματισμός, υπόδειγμα, υποδειγματικός, υπόδειξη.

ἔφη<φημι (θ. φη-, καιφᾱ-· με ετεροίωση φω-)· άφατος, προφήτης, φήμη, φωνή.

φέροντας <φέρω (θ. φέρ- και με μετάπτωση φορ-, φαρ-, φωρ-· με συγκοπή φρ-· οἶ- (δάνειο), ένεκ-· με ετεροίωση ένοι- και συνεσταλμένα ένκ-/έγκ-)· αμφορέας, ασθενοφόρο, αυτόφωρος, διάφορος, διένεξη, διηνεκής, κατάφωρος, μαρσιποφόρο, μεταφορέας, μεταφορικός, οισοφάγος, παράφορος, πολύφερνος, φαρέτρα, φερέγγυος, φέρετρο, φερτός, φορά, φορέας, φορείο, φόρεμα, φόρος, φόρτος, φωριαμός.

είργασμένα<εργάζομαι (θ. Fεργ + πρόσφυμα -j + κατάληξη -ομαι)· άεργος, ακατέργαστος, άνεργος, εργαλείο, εργασία, εργάσιμος, εργαστήριο, εργάτης, εργατικός, έργο.

φθεγγομένους< φθέγγομαι (< θ. φθέγ- + πρόσφυμα -j- που αφομοιώθηκε σε -γ + κατάληξη -ομαι· από το θέμα φθέγ- προέρχεται το μετά από ετεροίωση θέμα φθογ-)·

απόφθεγμα, άφθογγος, δίφθογγος, φθογγικός, φθογγόγραμμα, φθογγολογία, φθογγολογικός, φθόγγος, φθογγόσημα.

σιγῶντας<σιγή<σφιγᾶ (ηχοποιήτη λέξη): σιγά, σιγαλιά, σιγανοπαπαδιά, σιγανός, σιγαστήρας, σιγή.

ὁμοίους<ὅμοιος και ὁμοῖος-α-ον<ὁμός: ανόμοιος, εξομοίωση, ομοβροντία, ομογένεια, ομογενής, ομόγλωσσος, ομογραφία, ομοδιμία, ομόδοξος, ομοεθνής, ομοειδής, ομόζυγος, ομόηχος, ομόθρησκος, ομοθυμαδόν, ομοιογένεια, ομοιογενής, ομοιοκατάλητος, ομοιομερής, ομοιόμορφος, ομοιοπαθής, ομοιοπαθητικός, ομοιόσταση, ομοιόσχημος, ομοιοτέλετος, ομοιότητα, ομοιότροπος, ομοιότυπος, ομοιοχρωμία, ομοίωμα, ομοκεντρικός, ομόκεντρος, ομολογητής, ομόλογος, ομομήτριος, ομόνοια, ομοούσιος, ομοπάτριος, όμορος, ομόρριζος, ομόρρυθμος, ομότιμος, παρόμοιος, παρομοίως.

